ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 3.12.2025
COM(2025) 737 final

ΕΤΗΣΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

των ετήσιων εκθέσεων δραστηριοτήτων των κρατών μελών όσον αφορά τις εξαγωγικές πιστώσεις κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1233/2011

1. Εισαγωγή:

Η παρούσα ετήσια επισκόπηση για το έτος 2024 σχετικά με τις δραστηριότητες εξαγωγικών πιστώσεων που τυγχάνουν δημόσιας στήριξης πραγματοποιείται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1233/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, για την εφαρμογή ορισμένων κατευθυντήριων γραμμών στον τομέα των εξαγωγικών πιστώσεων οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης. Καλύπτει δραστηριότητες εξαγωγικών πιστώσεων οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης που εκτελούνται από τους οργανισμούς εξαγωγικών πιστώσεων (ΟΕΠ) των κρατών μελών και βασίζεται στις πληροφορίες που παρέχουν τα κράτη μέλη στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων που θέτουν στη διάθεση της Επιτροπής, επίσης σύμφωνα με τον κανονισμό. Οι εκθέσεις ακολουθούν τυποποιημένο υπόδειγμα (που αποκαλείται και «υπόδειγμα καταλόγου κριτηρίων»), το οποίο έχει συμφωνηθεί με τα κράτη μέλη και έχει αναθεωρηθεί και εμπλουτιστεί με την πάροδο του χρόνου. Το τρέχον υπόδειγμα χρησιμοποιείται από το 2023 και περιλαμβάνει πρόσθετες λεπτομέρειες, και συγκεκριμένα μια ανά τομέα επανεξέταση των δραστηριοτήτων εξαγωγικών πιστώσεων που τυγχάνουν δημόσιας στήριξης με γνώμονα το κλίμα, καθώς και έναν πιο εναρμονισμένο τρόπο υποβολής οικονομικών εκθέσεων.

2. Ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων για το ημερολογιακό έτος 2024:

Είκοσι ένα κράτη μέλη παρείχαν το 2024 εξαγωγικές πιστώσεις οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης εντός του πεδίου εφαρμογής του διακανονισμού για τις εξαγωγικές πιστώσεις οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης (στο εξής: Διακανονισμός του ΟΟΣΑ): Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Ελλάδα, Εσθονία, Ισπανία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Κροατία, Λουξεμβούργο, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία, Σουηδία, Τσεχία και Φινλανδία. Όλα υπέβαλαν ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων για το έτος 2024.

Τα υπόλοιπα κράτη μέλη —Βουλγαρία, Ιρλανδία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία και Μάλτα— επιβεβαίωσαν ότι δεν διαθέτουν οργανισμό ικανό να παρέχει εξαγωγικές πιστώσεις οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης.

3. Ανάλυση των ετήσιων εκθέσεων δραστηριοτήτων:

α) Γενικές πληροφορίες:

Το 2024 όλα τα κράτη μέλη με τουλάχιστον έναν ΟΕΠ εκτός από την Ελλάδα (της οποίας ο ΟΕΠ δεν παρέχει χρηματοδοτική στήριξη στο πλαίσιο του πεδίου εφαρμογής του Διακανονισμού του ΟΟΣΑ) ήταν πάροχοι καθαρής κάλυψης, δηλαδή εξαγωγικών πιστώσεων με τη μορφή εγγυήσεων και/ή ασφαλιστικών προϊόντων. Δώδεκα από τα εν λόγω κράτη μέλη (Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Ισπανία, Ιταλία, Ουγγαρία, Πολωνία, Σλοβακία, Σουηδία, Τσεχία και Φινλανδία) ήταν επίσης πάροχοι δημόσιας χρηματοδοτικής στήριξης, δηλαδή άμεσης χρηματοδότησης, αναχρηματοδότησης εμπορικών δανείων για εξαγωγικές συναλλαγές ή στήριξης επιτοκίου. Μερικά κράτη μέλη (Αυστρία, Γαλλία, Δανία, Ισπανία, Ουγγαρία, Πολωνία) αναφέρουν ότι παρέχουν συνδεδεμένη βοήθεια, μια μορφή εξαγωγικών πιστώσεων με ευνοϊκούς όρους, που ρυθμίζεται στο πλαίσιο του Διακανονισμού του ΟΟΣΑ.

Ο Διακανονισμός του ΟΟΣΑ και οι τρεις συστάσεις του ΟΟΣΑ σχετικά με τους κανόνες χρηστής διακυβέρνησης[1] διασφαλίζουν την εναρμόνιση των πρακτικών σε όλα τα μέλη του

[1] Σύσταση σχετικά με τις κοινές προσεγγίσεις για τις εξαγωγικές πιστώσεις οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης και την περιβαλλοντική και κοινωνική δέουσα επιμέλεια· Σύσταση σχετικά με τις βιώσιμες πρακτικές δανεισμού και τις εξαγωγικές πιστώσεις που τυγχάνουν δημόσιας στήριξης· Σύσταση σχετικά με τη δωροδοκία και τις εξαγωγικές πιστώσεις που τυγχάνουν δημόσιας στήριξης.

ΟΟΣΑ και εντός της ΕΕ. Εντός αυτού του πλαισίου, ωστόσο, οι κυβερνήσεις σχεδιάζουν τις δικές τους πολιτικές. Οι περισσότεροι ΟΕΠ διαθέτουν πρόσθετους κανόνες πέραν εκείνων που περιλαμβάνονται στις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ, όπως για το εθνικό και τοπικό περιεχόμενο, και αυστηρότερα πρότυπα, μεταξύ άλλων για να αντικατοπτρίζουν τις δικές τους εθνικές πολιτικές και διεθνείς δεσμεύσεις, όπως οι αρχές του Ισημερινού (πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα με σκοπό τον εντοπισμό, την αξιολόγηση και τη διαχείριση περιβαλλοντικών και κοινωνικών κινδύνων κατά τη χρηματοδότηση έργων που συνδέονται με τον Διεθνή Οργανισμό Χρηματοδότησης στο πλαίσιο του Ομίλου της Παγκόσμιας Τράπεζας). Ορισμένοι ΟΕΠ επιλέγουν να προσφέρουν προγράμματα προσαρμοσμένα σε συγκεκριμένους τομείς ή συγκεκριμένους στόχους. Έτσι, μπορούν να αποτυπώνονται οι ιδιαιτερότητες των επιμέρους τομεακών συμφωνιών στο πλαίσιο του Διακανονισμού του ΟΟΣΑ, δομές συνασφάλισης ή στρατηγικούς προσανατολισμούς.

Η οργανωτική δομή των ΟΕΠ και η διακυβέρνηση όσον αφορά την παροχή στήριξης διαφέρουν μεταξύ των κρατών μελών. Οι εξαγωγικές πιστώσεις που τυγχάνουν δημόσιας στήριξης τελούν υπό τη διαχείριση είκοσι επτά φορέων στα κράτη μέλη, είτε δημόσιων οργανισμών είτε ιδιωτικών εταιρειών που λειτουργούν με δημόσια εντολή και κυβερνητική εποπτεία. Οι φορείς αυτοί παρατίθενται στο παράρτημα 1. Στα κράτη μέλη που παρέχουν και κάλυψη και χρηματοδότηση υπάρχει συνήθως ξεχωριστός, ειδικός φορέας που ασχολείται με τη χρηματοδότηση, ο οποίος ενίοτε ονομάζεται «τράπεζα EXIM» (εισαγωγών-εξαγωγών σε συντομογραφία).

β) Όγκος δημόσιας στήριξης:

Οι ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων παρέχουν σχετικές χρηματοοικονομικές πληροφορίες για τη δημόσια στήριξη που παρέχεται από τους ΟΕΠ, σύμφωνα με τα αντίστοιχα εθνικά νομοθετικά πλαίσια και την οργανωτική δομή των κρατών μελών. Η Επιτροπή δεν διατυπώνει παρατηρήσεις σχετικά με τις χρηματοοικονομικές πτυχές των ετήσιων εκθέσεων δραστηριοτήτων για το 2024.

Όσον αφορά τη δημόσια στήριξη με τη μορφή καθαρής κάλυψης, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 του Διακανονισμού του ΟΟΣΑ, στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθεται η συνολική ονομαστική έκθεση σε κίνδυνο στις 31 Δεκεμβρίου 2024 για τους μεγαλύτερους παρόχους στην ΕΕ:

Πίνακας 1. Συνολικό ύψος των χαρτοφυλακίων δημόσιας στήριξης της ΕΕ και των κρατών μελών με τη μορφή καθαρής κάλυψης το 2024 (σε εκατ. EUR)

Οι χώρες της ΕΕ με τη μεγαλύτερη συνεισφορά σύμφωνα με τη συνολική ονομαστική έκθεση σε κίνδυνο

Συνολική έκθεση σε καθαρή κάλυψη στην ΕΕ	*370 060*
Ιταλία	93 606
Γερμανία	73 800
Γαλλία	66 872
Σουηδία	42 900
Κάτω Χώρες	25 292

Όσον αφορά τη δημόσια χρηματοδοτική στήριξη, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 2 του Διακανονισμού του ΟΟΣΑ, στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθεται η δηλωθείσα ονομαστική αξία του χαρτοφυλακίου δανείων που τυγχάνουν δημόσιας στήριξης στις 31 Δεκεμβρίου 2024 για τους μεγαλύτερους παρόχους στην ΕΕ:

Πίνακας 2. Συνολικό ύψος των χαρτοφυλακίων δημόσιας στήριξης της ΕΕ και των κρατών μελών με τη μορφή δημόσιας χρηματοδοτικής στήριξης το 2024 (σε εκατ. EUR) **Οι χώρες της ΕΕ με τη μεγαλύτερη συνεισφορά σύμφωνα με την ονομαστική αξία του χαρτοφυλακίου δανείων που τυγχάνουν δημόσιας στήριξης**	
Συνολικό χαρτοφυλάκιο δανείων στην ΕΕ	*103 618*
Ιταλία	43 528
Γαλλία	17 192
Γερμανία	15 991
Σουηδία	8 853
Φινλανδία	6 583

Είναι χρήσιμο να σημειωθεί ότι η σώρευση των αριθμητικών στοιχείων στους πίνακες 1 και 2 δεν θα αποτύπωνε με ακρίβεια τη συνολική αξία της στήριξης που παρέχεται στις εξαγωγικές συναλλαγές, δεδομένου ότι ένα κράτος μέλος μπορεί να στηρίξει την ίδια εξαγωγική συναλλαγή τόσο με άμεση χρηματοδότηση όσο και με καθαρή κάλυψη. Επιπλέον, οι πίνακες αυτοί λαμβάνουν υπόψη μόνο χρηματοπιστωτικά προϊόντα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Διακανονισμού του ΟΟΣΑ, αποκλείοντας άλλα δυνητικά χρηματοπιστωτικά προϊόντα που προσφέρουν οι ΟΕΠ, για παράδειγμα βραχυπρόθεσμες εξαγωγικές πιστώσεις ή δημόσια στήριξη για εξαγωγές στρατιωτικού εξοπλισμού και βασικών γεωργικών προϊόντων.

Για να αποτυπώσει τη ροή της δημόσιας στήριξης, ο πίνακας που ακολουθεί αναφέρεται στην αξία των συναλλαγών που υποστηρίζονται από νέες δεσμεύσεις εξαγωγικών πιστώσεων, οι οποίες έλαβαν στήριξη βάσει του Διακανονισμού του ΟΟΣΑ, κατά τη διάρκεια του ημερολογιακού έτους 2024, για τους μεγαλύτερους παρόχους στην ΕΕ:

Πίνακας 3. Νέες δεσμεύσεις των κρατών μελών της ΕΕ που κοινοποιήθηκαν στον ΟΟΣΑ για το 2024 (σε εκατ. EUR) **Οι χώρες με τη μεγαλύτερη συνεισφορά στις εξαγωγικές πιστώσεις του ΟΟΣΑ**		
	Συνολικός αριθμός συναλλαγών εξαγωγικών πιστώσεων	Συνολική σωρευτική πιστωτική αξία των έργων που λαμβάνουν στήριξη με εξαγωγικές πιστώσεις
Σύνολο νέων δεσμεύσεων που κοινοποιήθηκαν στην ΕΕ	*1 568*	*53 007*
Γαλλία	168	18 756
Ιταλία	371	11 368
Σουηδία	344	8 075
Γερμανία	254	6 800
Φινλανδία	14	2 092

γ) Εξέταση των στόχων για το κλίμα:

Στις 15 Μαρτίου 2022, στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τις εξαγωγικές πιστώσεις[2], περιγράφηκε ένα «σύμφωνο της ΕΕ για το κλίμα για τη χρηματοδότηση των εξαγωγών», το οποίο περιλάμβανε ορισμένες δεσμεύσεις. Μεταξύ αυτών, τα κράτη μέλη δήλωσαν ότι είναι πρόθυμα να εμπλουτίσουν τις ετήσιες εκθέσεις τους στο πλαίσιο της παρούσας ετήσιας επισκόπησης «πραγματοποιώντας επισκόπηση, με γνώμονα το κλίμα, των αντίστοιχων δραστηριοτήτων τους σχετικά με τις εξαγωγικές πιστώσεις που τυγχάνουν δημόσιας στήριξης, ανά τομέα», η οποία πλέον εφαρμόζεται από το 2023. Μια άλλη συνιστώσα ήταν η δέσμευση, στα εν λόγω συμπεράσματα, ότι τα κράτη μέλη θα καθορίσουν στις εθνικές πολιτικές τους, έως το τέλος του 2023 «τις δικές τους επιστημονικά τεκμηριωμένες προθεσμίες για τον τερματισμό των εξαγωγικών πιστώσεων που τυγχάνουν δημόσιας στήριξης για έργα στον τομέα της ενέργειας από ορυκτά καύσιμα, εκτός εάν πρόκειται για περιορισμένες και σαφώς καθορισμένες περιστάσεις που συνάδουν με το όριο αύξησης της θερμοκρασίας κατά 1,5° C και τους στόχους της συμφωνίας του Παρισιού».

Στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων τους 16 κράτη μέλη (Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Ισπανία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Κροατία, Λουξεμβούργο, Ουγγαρία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία, Σουηδία και Φινλανδία) ανέφεραν ότι είχαν δημοσιεύσει την εθνική πολιτική τους. Τα υπόλοιπα κράτη μέλη είτε δήλωσαν ότι ο τομέας της ενέργειας από ορυκτά καύσιμα δεν παρουσιάζει ενδιαφέρον γι' αυτά είτε ότι δεν παρέχουν εξαγωγικές πιστώσεις που τυγχάνουν δημόσιας στήριξης.

Όσον αφορά τον τομέα του άνθρακα, από το 2021 απαγορεύεται, βάσει του Διακανονισμού του ΟΟΣΑ, οποιαδήποτε στήριξη σε έργα που αφορούν σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής με καύση άνθρακα χωρίς μείωση εκπομπών, με εξαιρέσεις για έργα που μειώνουν τη ρύπανση ή εγκαθιστούν συστήματα μείωσης των εκπομπών CO_2, τα οποία δεν συνεπάγονται ούτε παράταση της ωφέλιμης διάρκειας ζωής της μονάδας ούτε αύξηση της παραγωγικής ικανότητας. Τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει αυστηρότερη πολιτική σταδιακής κατάργησης του άνθρακα στις πολιτικές τους για το κλίμα σε σύγκριση με την απαγόρευση αυτή βάσει του Διακανονισμού του ΟΟΣΑ, μεταξύ άλλων με τη μη έγκριση της χορήγησης χρηματοδότησης για το σύνολο της αξιακής αλυσίδας. Το 2024 οι ΟΕΠ δεν ανέφεραν συναλλαγές για έργα που σχετίζονται με τον τομέα της ενέργειας από άνθρακα (ο οποίος περιλαμβάνει την εξερεύνηση, την παραγωγή, τη μεταφορά, την αποθήκευση που σχετίζεται με υποδομές διανομής, τη διύλιση, τη διανομή και την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας).

Όσον αφορά τον τομέα του πετρελαίου, τα 16 κράτη μέλη καθόρισαν διάφορα χρονοδιαγράμματα για τον τερματισμό της στήριξης. 11 δεσμεύτηκαν να μη στηρίζουν πλέον τα έργα αυτά (Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Ισπανία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Λουξεμβούργο, Ουγγαρία, Σουηδία και Φινλανδία). Τα υπόλοιπα κράτη μέλη διατήρησαν τη δυνατότητα χρηματοδότησης των εν λόγω συναλλαγών, με καταληκτική ημερομηνία από σήμερα έως το 2030, αν και κανένα δεν κοινοποίησε συναλλαγές σχετικές με το πετρέλαιο στους εν λόγω τομείς το 2024.

Στον τομέα του φυσικού αερίου, τα ίδια 11 κράτη μέλη ανέλαβαν σαφείς δεσμεύσεις για την παύση της χρηματοδότησης έργων σταθμών ηλεκτροπαραγωγής και αξιακών αλυσίδων. Ωστόσο, ορισμένοι ΟΕΠ (Δανία, Γερμανία, Κάτω Χώρες, Λουξεμβούργο και Φινλανδία) διατηρούν τη δυνατότητα χορήγησης στήριξης υπό περιορισμένες συνθήκες, όπως ο περιορισμός της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, η ανάπτυξη των φτωχότερων χωρών ή όταν το φυσικό αέριο αποτελεί μέρος μεταβατικής λύσης, σύμφωνα με την πορεία για την επίτευξη

[2] Συμπεράσματα του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου 2022 για τις εξαγωγικές πιστώσεις.

του στόχου των 1,5 °C: ορισμένοι απ' αυτούς αναφέρουν ότι η εθνικά καθορισμένη συνεισφορά της δικαιούχου χώρας δεν αποτελεί κριτήριο, η δε συνέπεια με την πορεία για την επίτευξη του στόχου των 1,5 °C αξιολογείται από τον ΟΕΠ. Από την άλλη πλευρά, η Ισπανία εφάρμοσε αυστηρότερους περιορισμούς για τις ανάντη και ενδιάμεσες δραστηριότητες. Όσον αφορά το πετρέλαιο, τα υπόλοιπα κράτη μέλη διατήρησαν τη δυνατότητα χρηματοδότησης των εν λόγω συναλλαγών, με καταληκτική ημερομηνία από σήμερα έως το 2030, αν και κανένα δεν κοινοποίησε συναλλαγές που σχετίζονταν με το πετρέλαιο στους εν λόγω τομείς το 2024.

Στην πράξη, πέντε ΟΕΠ το 2024 κοινοποίησαν δεκατέσσερα έργα, συνολικής πιστωτικής αξίας ύψους 1 176,2 εκατ. EUR, που έλαβαν στήριξη με εξαγωγικές πιστώσεις στους τομείς του πετρελαίου και του φυσικού αερίου:

ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ ΠΑΡΟΧΗΣ	Αξία των συναλλαγών	Είδος του έργου:
Βέλγιο και Γερμανία	138,7 εκατ. EUR (Βέλγιο) και 265,2 εκατ. EUR (Γερμανία)	Ατμογεννήτριες και στρόβιλος για σταθμό ηλεκτροπαραγωγής από φυσικό αέριο συνδυασμένου κύκλου
Φινλανδία (δύο έργα)	73,8 εκατ. EUR	Εκσυγχρονισμός και ανακαίνιση υφιστάμενου σταθμού ηλεκτροπαραγωγής από φυσικό αέριο (χωρίς μεταβολή της παραγωγής του σταθμού)
Γερμανία (δύο έργα)	21,3 εκατ. EUR	Δύο έργα φυσικού αερίου αρχικού σταδίου
Γερμανία	21,4 εκατ. EUR	Εγκατάσταση κινητού αγωγού φυσικού αερίου
Ιταλία	605,8 εκατ. EUR	Εγκατάσταση υποβρύχιου αγωγού εξόρυξης φυσικού αερίου
Κάτω Χώρες (τέσσερα έργα)	20,9 εκατ. EUR	Τέσσερα πετρελαϊκά έργα αρχικού σταδίου
Κάτω Χώρες (τρία έργα)	29,1 εκατ. EUR	Τρία πετρελαϊκά έργα ενδιάμεσου σταδίου

Η Φινλανδία (για το πρώτο έργο της) και η Γερμανία ήταν σε θέση να παράσχουν στήριξη σ' αυτά τα έργα, καθώς είχαν αναληφθεί δεσμεύσεις πριν από την εισαγωγή των στρατηγικών τους για το κλίμα· κατά συνέπεια, οι απαιτήσεις δεν ήταν ακόμη εφαρμοστέες. Το Βέλγιο και η Ιταλία αιτιολόγησαν τη στήριξή τους με το επιχείρημα ότι δεν υπήρχε απαγόρευση της συγκεκριμένης δραστηριότητας κατά τον χρόνο της έγκρισης, καθώς οι πολιτικές τους για το κλίμα επέτρεπαν την εν λόγω στήριξη έως το τέλος του 2025. Το δεύτερο φινλανδικό έργο και

τα περισσότερα έργα των Κάτω Χωρών (όλα πλην ενός) κρίθηκαν αποδεκτά κατ' εξαίρεση, στον βαθμό που αφορούσαν την προμήθεια αγαθών για υφιστάμενη υποδομή, υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω προμήθεια είχε ως αποτέλεσμα τη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων και/ή της ασφάλειας και/ή της υγείας, χωρίς να παραταθεί η οικονομική ζωή της υποδομής. Το εναπομείναν έργο των Κάτω Χωρών εγκρίθηκε βάσει εξαίρεσης που ισχύει για συγκεκριμένα σκάφη τα οποία παρέχουν υποστηρικτικές υπηρεσίες για υφιστάμενες υποδομές ορυκτών καυσίμων.

Για όλες τις συναλλαγές, τα αναφέροντα κράτη μέλη επισήμαναν ότι εφάρμοσαν παρόμοια διαδικασία δέουσας επιμέλειας για το κλίμα με τη διαδικασία που χρησιμοποίησαν για άλλες κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Εκτός από τους περιορισμούς αυτούς για τον τομέα της ενέργειας από ορυκτά καύσιμα, οι ΟΕΠ έχουν θεσπίσει προγράμματα παροχής κινήτρων για φιλικές προς το κλίμα συναλλαγές, πέραν των μεγαλύτερων μέγιστων προθεσμιών αποπληρωμής που επιτρέπονται βάσει της τομεακής συμφωνίας για την κλιματική αλλαγή του Διακανονισμού του ΟΟΣΑ. Για παράδειγμα, ορισμένοι ΟΕΠ προσφέρουν πιο ευέλικτους κανόνες εθνικού περιεχομένου, όπως μεγαλύτερο μέγιστο ποσό δανεισμού, μεγαλύτερο ποσοστό κάλυψης, ελάχιστο ασφάλιστρο που εφαρμόζεται εξ ορισμού ή επιστροφή δαπανών μελέτης για φιλικές προς το κλίμα συναλλαγές.

Αναλυτικά, το 2024 χρηματοδοτήθηκαν 53 έργα στους τομείς του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σ' αυτήν, όπως ορίζονται στην τομεακή συμφωνία για την κλιματική αλλαγή, από έξι διαφορετικές χώρες, συνολικού ύψους 4 247 εκατ. EUR (σχεδόν τέσσερις φορές περισσότερο από την αξία της πίστωσης που χορηγείται για έργα που σχετίζονται με τα ορυκτά καύσιμα). Τα περισσότερα από τα έργα αυτά αφορούσαν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (42 συναλλαγές πιστωτικής αξίας ύψους 2 928 εκατ. EUR).

δ) Αντιμετώπιση άλλων περιβαλλοντικών κινδύνων:

Η σύσταση του ΟΟΣΑ σχετικά με κοινές προσεγγίσεις για τις εξαγωγικές πιστώσεις οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης και τη δέουσα περιβαλλοντική και κοινωνική δέουσα επιμέλεια καθορίζει κοινές αρχές για την άσκηση περιβαλλοντικής και κοινωνικής δέουσας επιμέλειας. Όλα τα κράτη μέλη τηρούν τη σύσταση, βάσει της οποίας εντοπίζουν και αντιμετωπίζουν τις πιθανές επιπτώσεις και τους κινδύνους που συνδέονται με τις αιτήσεις δημόσιας στήριξης. Η σύσταση βασίζεται σε καλώς καθιερωμένα πρότυπα, όπως τα πρότυπα του Διεθνούς Οργανισμού Χρηματοδότησης για τις περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιδόσεις, οι κατευθυντήριες γραμμές του Ομίλου της Παγκόσμιας Τράπεζας για το περιβάλλον, την υγεία και την ασφάλεια, οι πολιτικές διασφάλισης της Παγκόσμιας Τράπεζας και τα περιβαλλοντικά και κοινωνικά πρότυπα της Παγκόσμιας Τράπεζας. Η σύσταση καλύπτει βασικά περιβαλλοντικά ζητήματα, όπως οι ατμοσφαιρικές εκπομπές, συμπεριλαμβανομένων των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, η αποδοτική χρήση των πόρων, η διαχείριση αποβλήτων, ο θόρυβος και οι δονήσεις, η διαχείριση επικίνδυνων υλικών, οι επιπτώσεις στα οικοσυστήματα, η προστασία της βιοποικιλότητας και η σημαντική χρήση των φυσικών πόρων. Περιλαμβάνει επίσης απαιτήσεις για την ετοιμότητα και την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, ώστε οι κύριοι των έργων να είναι σε θέση να ανταποκρίνονται σε καταστάσεις ατυχημάτων και έκτακτης ανάγκης κατά τρόπο κατάλληλο για την πρόληψη και τον μετριασμό των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Οι πολιτικές δέουσας επιμέλειας και οι διαδικασίες εκτίμησης κινδύνων των ΟΕΠ βασίζονται κυρίως στη σύσταση αυτή, έστω κι αν η σύσταση διαδραματίζει μη αποκλειστικό ρόλο και οι πολιτικές διαμορφώνονται με βάση άλλα πρότυπα και με βάση το κεκτημένο της ΕΕ. Όλα τα κράτη μέλη που παρέχουν εξαγωγικές πιστώσεις οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης δηλώνουν συμμόρφωση με την περιβαλλοντική διάσταση της σύστασης και αναφέρουν ότι

αυτή αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των συστημάτων δέουσας επιμέλειας και διαχείρισης κινδύνου και των διαδικασιών λήψης αποφάσεων που εφαρμόζουν. Οι διαδικασίες εκ των προτέρων εκτίμησης εξαρτώνται από το είδος, το μέγεθος και την κατηγορία της εκάστοτε αίτησης για εξαγωγικές πιστώσεις που τυγχάνουν δημόσιας στήριξης. Οι κίνδυνοι εντοπίζονται, ταξινομούνται και αξιολογούνται και ενδέχεται να έχουν επιπτώσεις στην επιλεξιμότητα για στήριξη. Όλοι οι ΟΕΠ της ΕΕ επιβεβαίωσαν ότι εξέτασαν όλες τις αιτήσεις για εξαγωγικές πιστώσεις που τυγχάνουν δημόσιας στήριξης με στόχο να προσδιορίσουν αν θα πρέπει να διενεργηθεί περιβαλλοντική επανεξέταση.

Σύμφωνα με τη σύσταση, οι ΟΕΠ οφείλουν να ταξινομούν τις εν λόγω αιτήσεις ανάλογα με τις πιθανές αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, σε τρεις κατηγορίες κινδύνου: υψηλός (κατηγορία Α), μέτριος (κατηγορία Β) ή χαμηλός κίνδυνος (κατηγορία Γ). Πολλά κράτη μέλη αναφέρουν ότι εφαρμόζουν τη σύσταση κατά τρόπο ευρύτερο από το πεδίο εφαρμογής της. Αυτό περιλαμβάνει την ταξινόμηση όλων των συναλλαγών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων όπου παρέχεται στήριξη σε μερίδιο μικρότερο από τα 10 εκατ. ΕΤΔ, οι οποίες καταρχήν δεν θα λαμβάνονταν υπόψη στο στάδιο του ελέγχου. Τα κράτη μέλη αναφέρουν ότι διενεργήθηκε εκτίμηση περιβαλλοντικών και κοινωνικών επιπτώσεων σύμφωνα με το άρθρο 18 της σύστασης για όλες τις αιτήσεις κατηγορίας Α για τις οποίες ανέλαβε τελική δέσμευση κάποιος ΟΕΠ. Για τις αιτήσεις κατηγορίας Β, τα κράτη μέλη αναφέρουν ότι οι αιτούντες παρείχαν πάντα επαρκείς πληροφορίες για τις σχετικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις του έργου σύμφωνα με το άρθρο 19 της σύστασης. Πριν από τη λήψη απόφασης για την παροχή στήριξης σε έργα κατηγορίας Α ή Β, όλοι οι ΟΕΠ που χρηματοδότησαν τέτοια έργα ανέφεραν ότι στάθμισαν πάντοτε τις πληροφορίες που προέκυψαν από τον έλεγχο και την επανεξέταση των συναλλαγών μέσω έκθεσης δέουσας επιμέλειας που ανατέθηκε είτε σε εσωτερικό ανεξάρτητο φορέα είτε σε εξωτερικό σύμβουλο, η θετική γνώμη του οποίου αποτελεί προϋπόθεση για την έκδοση απόφασης. Σχετικές πληροφορίες ελήφθησαν μέσω των εκθέσεων εκτίμησης περιβαλλοντικών και κοινωνικών επιπτώσεων, αλλά συγκεντρώθηκαν επίσης χάρη στα έντυπα αιτήσεων και τα ερωτηματολόγια των ΟΕΠ, στην έρευνα τεκμηρίωσης, στις επιτόπιες επισκέψεις, στην έρευνα που διεξήγαγαν εξωτερικοί σύμβουλοι και στην άμεση επικοινωνία με τους αιτούντες.

Μόνο η Σουηδία ανέφερε ότι απέρριψε αίτηση για εξορυκτικό έργο, λόγω ανεπαρκούς διαχείρισης των κινδύνων όσον αφορά τις προστατευόμενες φυσικές περιοχές και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η Σουηδία ανέφερε επίσης ότι έχει απορρίψει άλλα έργα ως μη συμβατά με τις πολιτικές για τα ορυκτά καύσιμα. Επιπλέον, μπορεί να προκύψει μη συμμόρφωση ήσσονος σημασίας, όπως μη τήρηση των προθεσμιών για την υποβολή πληροφοριών ή εκθέσεων. Οι περιπτώσεις μη συμμόρφωσης επιλύονται σε συντονισμό με τους χορηγούς του έργου και σε ορισμένες περιπτώσεις με την υποστήριξη της πρεσβείας του κράτους μέλους, με τον σχεδιασμό διορθωτικών μέτρων και μέτρων μετριασμού που παρακολουθούνται διαχρονικά, ή με τη διακοπή της στήριξης ή με την άρνηση αποζημίωσης, αν και τα δύο τελευταία εργαλεία δεν χρησιμοποιήθηκαν κατά την περίοδο αναφοράς.

ε) Δέουσα επιμέλεια στον κοινωνικό τομέα και στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων:

Εκτός από την περιβαλλοντική της διάσταση, η σύσταση του ΟΟΣΑ σχετικά με τις κοινές προσεγγίσεις καθορίζει από το 2012 αρχές για τη διενέργεια κοινωνικής δέουσας επιμέλειας. Η σύσταση καλύπτει βασικές δυνητικές κοινωνικές επιπτώσεις που σχετίζονται με έργα, μεταξύ άλλων όσον αφορά την εργασία και τις συνθήκες εργασίας (π.χ. δίκαιη μεταχείριση, διακρίσεις, δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι, συλλογικές διαπραγματεύσεις, στέγαση των εργαζομένων), την υγεία, την ασφάλεια και την προστασία της κοινότητας (π.χ. έκθεση της κοινότητας σε ασθένειες, χρήση προσωπικού ασφαλείας), την απόκτηση γης και την αναγκαστική επανεγκατάσταση (π.χ. φυσικό εκτοπισμό, οικονομικό εκτοπισμό), την επαρκή συνεργασία με τις θιγόμενες κοινότητες (π.χ. διαδικασία διαβούλευσης και συμμετοχής

κατόπιν ενημέρωσης, μηχανισμός καταγγελιών), τους αυτόχθονες πληθυσμούς (π.χ. διαδικασία ελεύθερης, εκ των προτέρων και ενημερωμένης συναίνεσης), την πολιτιστική κληρονομιά. Καλύπτει επίσης βασικές επιπτώσεις των έργων στα ανθρώπινα δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένης της καταναγκαστικής εργασίας, της παιδικής εργασίας, των ζητημάτων φύλου και των απειλητικών για τη ζωή καταστάσεων της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις ευάλωτες ομάδες.

Οι αναφερόμενες πρακτικές δέουσας επιμέλειας των ΟΕΠ είναι παρόμοιες με τις πρακτικές για τους περιβαλλοντικούς κινδύνους. Και τα είκοσι αναφέροντα κράτη μέλη που παρέχουν δημόσια στήριξη δηλώνουν συμμόρφωση με τη διάσταση των κοινωνικών και ανθρώπινων δικαιωμάτων της σύστασης του ΟΟΣΑ για τις κοινές προσεγγίσεις, η οποία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των οικείων συστημάτων λήψης αποφάσεων, δέουσας επιμέλειας και διαχείρισης κινδύνων. Όλα τα κράτη μέλη επιβεβαίωσαν ότι εξέτασαν όλες τις αιτήσεις προκειμένου να διαπιστώσουν κατά πόσον χρειάζονται επανεξέταση με γνώμονα τα κοινωνικά και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Ανέφεραν ότι διενεργήθηκε εκτίμηση περιβαλλοντικών και κοινωνικών επιπτώσεων για όλες τις αιτήσεις κατηγορίας Α. Όσον αφορά τις αιτήσεις κατηγορίας Β, ανέφεραν ότι οι αιτούντες παρείχαν πάντα επαρκείς πληροφορίες για την αντιμετώπιση των σχετικών επιπτώσεων του έργου. Πριν από τη λήψη απόφασης για την παροχή δημόσιας στήριξης σε έργα κατηγορίας Α ή Β με πιθανές δυσμενείς επιπτώσεις στα κοινωνικά και ανθρώπινα δικαιώματα, τα κράτη μέλη αναφέρουν ότι οι οικείοι ΟΕΠ αξιολογούν πάντοτε τις πληροφορίες που προκύπτουν από τον έλεγχο και την επανεξέταση, όπως συμβαίνει και για τους περιβαλλοντικούς κινδύνους.

Τα κράτη μέλη δεν ανέφεραν καταστάσεις μόνιμης μη συμμόρφωσης το 2024 στις οικείες διαδικασίες δέουσας επιμέλειας όσον αφορά τα κοινωνικά και ανθρώπινα δικαιώματα, με εξαίρεση το σουηδικό εξορυκτικό έργο που αναφέρθηκε ήδη προηγουμένως (το οποίο ως εκ τούτου απορρίφθηκε). Ορισμένοι ΟΕΠ ανέφεραν ότι αντιμετώπισαν καταστάσεις αποκλίσεων από τις συμφωνηθείσες δράσεις και τα διεθνή πρότυπα κατά τη φάση παρακολούθησης ορισμένων συναλλαγών, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο έθεσαν σε εφαρμογή μέτρα κατά περίπτωση (όπως αυξημένη εστίαση σε συγκεκριμένα ζητήματα και παράταση των προθεσμιών για τα παραδοτέα).

Όλοι οι ΟΕΠ, με εξαίρεση δύο, διαθέτουν είτε διαδικασία συμμετοχικής διαβούλευσης είτε μηχανισμό υποβολής καταγγελιών για τις θιγόμενες κοινότητες. Σε κάθε περίπτωση, οι χορηγοί έργων καλούνται να θεσπίσουν μηχανισμούς ανεξαρτήτως της συμμετοχής των ΟΕΠ. Τα κράτη μέλη δεν υπέβαλαν καμία καταγγελία στην Επιτροπή στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων τους για το 2024.

στ) Μέτρα για την καταπολέμηση της δωροδοκίας:

Όλα τα κράτη μέλη που παρέχουν εξαγωγικές πιστώσεις οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης αναφέρουν συμμόρφωση με τη σύσταση του ΟΟΣΑ για τη δωροδοκία και τις εξαγωγικές πιστώσεις οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης. Η εν λόγω σύσταση περιλαμβάνει μέτρα για τον έλεγχο, τη διενέργεια δέουσας επιμέλειας, την εκτίμηση και τη λήψη αποφάσεων σχετικά με την επιλεξιμότητα για στήριξη με στόχο την αποτροπή της δωροδοκίας σε εξαγωγικές πιστώσεις που τυγχάνουν δημόσιας στήριξης. Αυτό σημαίνει ιδίως ότι επαληθεύεται πως τα μέρη που συμμετέχουν σε συναλλαγές δεν περιλαμβάνονται στους καταλόγους αποκλεισμού των πολυμερών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

ζ) Βιώσιμες πρακτικές δανεισμού:

Όλα τα κράτη μέλη που παρέχουν εξαγωγικές πιστώσεις οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης αναφέρουν συμμόρφωση με τη σύσταση του ΟΟΣΑ για τις βιώσιμες πρακτικές δανεισμού και τις εξαγωγικές πιστώσεις οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης. Η σύσταση

επιδιώκει να διασφαλίσει ότι η χρηματοδότηση των αναπτυξιακών αναγκών των χωρών χαμηλότερου εισοδήματος κινητοποιείται χωρίς οι χώρες αυτές να δημιουργούν υπερβολικό χρέος στο μέλλον. Η τήρηση της σύστασης συμβαδίζει με τη στενή συμμόρφωση με τις πολιτικές της Παγκόσμιας Τράπεζας και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) σχετικά με τα όρια του χρέους για δανεισμό χωρίς ευνοϊκούς όρους και όσον αφορά τις βιώσιμες πρακτικές δανεισμού. Στο πλαίσιο της σύστασης, οι συμμετέχοντες συμφώνησαν επίσης όσον αφορά σημαντικά μέτρα διαφάνειας που περιλαμβάνουν την παροχή πληροφοριών στην Παγκόσμια Τράπεζα και το ΔΝΤ. Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι αξιολογήσεις βιωσιμότητας του χρέους αποτελούν μέρος των γενικών εκτιμήσεων κινδύνου ανά χώρα που επηρεάζουν τις πολιτικές κάλυψης των ΟΕΠ ανά χώρα.

η) Άλλες πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων:

Τα κράτη μέλη αναφέρουν ότι μεριμνούν ώστε να εξασφαλίζουν ότι οι ΟΕΠ λειτουργούν με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη διαφάνεια, τηρώντας παράλληλα εμπιστευτικότητα για ευαίσθητες επιχειρηματικές πληροφορίες. Σύμφωνα με τη σύσταση του ΟΟΣΑ για τις κοινές προσεγγίσεις, η εναρμονισμένη διαδικασία σε ολόκληρη την ΕΕ συνίσταται στη δημοσιοποίηση λεπτομερών πληροφοριών για έργα που ενδεχομένως έχουν δυσμενείς περιβαλλοντικές ή κοινωνικές επιπτώσεις. Οι ΟΕΠ δημοσιοποίησαν πάντοτε όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται σύμφωνα με τα άρθρα 39 και 41 της σύστασης, δηλαδή τις σχετικές εκ των προτέρων πληροφορίες για τα έργα της κατηγορίας Α, συμπεριλαμβανομένων των εκτιμήσεων περιβαλλοντικών και κοινωνικών επιπτώσεων, και τις εκ των υστέρων πληροφορίες για όλα τα έργα κατηγορίας Α και Β που τυγχάνουν στήριξης, μέσω ειδικών σελίδων στους δικτυακούς τόπους τους, οι οποίες αναφέρονται στο παράρτημα 2.

Πολλοί ΟΕΠ της ΕΕ διαθέτουν πολιτική εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, η οποία, κατά κανόνα, συνεπάγεται όχι μόνο εσωτερικές προσπάθειες αλλά και στενό διάλογο με τους πελάτες των ΟΕΠ. Στο πλαίσιο αυτό, οι ΟΕΠ αξιολογούν όλο και περισσότερο τις πρακτικές τους και εκπονούν σχέδια για τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεών τους, συμπεριλαμβανομένων και εκτιμήσεων του αποτυπώματος άνθρακα.

4. Συμμόρφωση των ΟΕΠ με τους στόχους και τις υποχρεώσεις της Ένωσης:

Το άρθρο 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) απαριθμεί τους γενικούς στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης· το άρθρο 21 καθορίζει τις αρχές και τους στόχους της εξωτερικής δράσης της Ένωσης. Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 5 της ΣΕΕ, η Ευρωπαϊκή Ένωση, στις σχέσεις της με τον υπόλοιπο κόσμο, «συμβάλλει στην [...] αειφόρο ανάπτυξη του πλανήτη, την αλληλεγγύη και τον αμοιβαίο σεβασμό μεταξύ των λαών, το ελεύθερο και δίκαιο εμπόριο, την εξάλειψη της φτώχειας και την προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων, ιδίως των δικαιωμάτων του παιδιού, καθώς και στην αυστηρή τήρηση και ανάπτυξη του διεθνούς δικαίου, και, ιδίως, στον σεβασμό των αρχών του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών». Όσον αφορά την κοινή εμπορική πολιτική της ΕΕ, γίνεται αναφορά στις αρχές και στους στόχους της εξωτερικής δράσης της Ένωσης στο άρθρο 206 και στο άρθρο 207 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει ζητήσει από την Επιτροπή να προβεί σε δήλωση σχετικά με το αν τα κράτη μέλη συμμορφώνονται με τους στόχους και τις υποχρεώσεις της ΕΕ όταν παρέχουν εξαγωγικές πιστώσεις που τυγχάνουν δημόσιας στήριξης. Η Επιτροπή διενήργησε την ετήσια επισκόπησή της σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1233/2011. Ως εκ τούτου, η επισκόπηση της Επιτροπής βασίζεται στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων που υποβάλλονται από τα κράτη μέλη και δεν μπορεί να θεωρηθεί εξαντλητική.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι διαθέσιμες πληροφορίες παρέχουν ενδείξεις που αποδεικνύουν ότι οι δραστηριότητες εξαγωγικών πιστώσεων οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης στην ΕΕ συμμορφώνονται με τα άρθρα 3 και 21 της ΣΕΕ. Οι συστάσεις του ΟΟΣΑ παρέχουν ένα πλαίσιο για τη διαχείριση των προγραμμάτων εξαγωγικών πιστώσεων των κρατών μελών. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν επίσης τις δικές τους πολιτικές με βάση τις εν λόγω συστάσεις και σύμφωνα με τους στόχους της ΕΕ. Τα κράτη μέλη θέτουν επίσης σε εφαρμογή σειρά πολιτικών για τη στήριξη της κλιματικής μετάβασης και τη μείωση της στήριξης σε έργα ορυκτών καυσίμων, ενώ παράλληλα αυξάνουν τη στήριξη για έργα που στηρίζουν τη μετάβαση. Η Επιτροπή υποστηρίζει την επίτευξη περαιτέρω προόδου στον τομέα αυτό, μεταξύ άλλων την περαιτέρω ενίσχυση των δεσμεύσεων που έχουν αναλάβει τα κράτη μέλη για τη σταδιακή κατάργηση των ορυκτών καυσίμων. Όσον αφορά τη συμμόρφωση με τις διεθνείς υποχρεώσεις και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το δίκαιο ανταγωνισμού της ΕΕ, δεν υπήρξαν διαφωνίες σε επίπεδο Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου όσον αφορά τις δραστηριότητες εξαγωγικών πιστώσεων κάποιου κράτους μέλους της ΕΕ για το 2024, και η Επιτροπή δεν έχει λάβει καμία καταγγελία σχετικά με πιθανές παραβιάσεις των κανονισμών της ΕΕ από ΟΕΠ.